

DAINOS IŠLIKS

AUŠRA ŽIČKIENĖ

Ilgus metus tylą skyrė mus nuo Lenkijos lietuvių. Lietuvoje nerimo folkloro ansambliai, vyko tautosakos ekspedicijos, vienas po kito pasirodė leidiniai, straipsniai, mokslo darbai. Tik ne apie kraštą anapus sienos. Iš ten tarsi negirdėjom nė garso. Apie jo dainas daugiausia žinojome iš Juozo Vainos užrašų, gulinčių Lietuvių tautosakos rankraštyne. Ir štai pirmoji kregždė – knyga „Punsko, Seinų krašto vestuvinės dainos“*. Kaip sako parengėjos, knyga skirta visų pirma patiems kraštiečiams – jų dvasiai pakelti, sąmoningumui palaikyti. Rengusios knygą nesiekė medžiagą apibendrinti, sudėstyti ir sutvarkyti moksliniais metodais. Tai praktiniam naudojimui skirtos dainos. Malonu imti į rankas gerame popieriuje, kokybiškai ir be klaidų surinktą, papuoštą karpiniais ir nuotraukomis leidinį.

Punskiečiai ir seiniškiai vartydami jį daug ką matys ir „tarp eilučių“, o to niekaip neišvys nė šio krašto žmogus. Antai gaila, kad labai mažai junta ma savita šnektą. Juk bemaž visi tautosakos leidiniai seniai naudoja papildomus rašmenis tarmių fonetikos ypatybėms perteikti. Skaitytojų, o jau ypač skaitytojų gimtąja tarme, tas nė kiek netrikdo (to sakosi bijančios parengėjos). Betgi dabar, sakysim, vilnietis, norėdamas išmokti Seinų krašto dainų, beveik visas jas tegalės dainuoti tik taip, kaip parašyta – jis nežino, kur ką kietinti ar minkštinti.

Antra, ne to krašto žmogus, negirdėjęs dainuojant seiniškių ar punskiečių, negalės tinkamai pritarti iš minimos knygos išmoktoms dainoms. Čia nėra perteikta pritarimo antrinimo tradicija, nors didžioji dainų dauguma yra homofoninės struktūros.

Trečia, labai gaila, kad nebuvo panaudoti šiuolaikiniai melodijų transkripcijos ženklai, taip pat jau seniai įprasti ir suprantami. Palikti tarsi tik dainų melodijų „rėmai“, nieko nesakantys nei apie individualius dainininko, nei apie etninius bruožus atspindinčias subtilybes.

* Punsko, Seinų krašto vestuvinės dainos / Parengė A. Veverskytė, A. Vaicekauskienė. – Punkskas, 1994.

Bet knyga yra, tegu tik skamba jos dainelės, tegu tik neužgęsta kartu su jas mokėjusiais. Tik pagyrimų verti žmonės, emė ir surinkę jas į krūvą ir nuveikę didžiulį darbą iki knygos pasirodymo. Išvydusios dienos šviesą, dainos nei pasens, nei išnyks, nei sudils. Jos liks ne tik norintiems dainuoti punskiečiams ir seiniškiams, jos jau liks mūsų istorijai.

THE FOLK SONGS WILL REMAIN

AUŠRA ŽIČKIENĖ

Summary

Reviewed is the book „Wedding Songs of Punsik and the Seinai Territory“, published in Poland (Punsik, 1994).